

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Kaupunkikehitysvaliokunta

Aika 10.09.2026 klo 14:00 -

Paikka Pirtti neuvotteluhuone Nurkka/Teams-etäyhteys

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen avaus, läsnäolijat ja muistion tarkastajan valinta	3
2	Vesihuoltolain uudistus	4
3	Yksityistiekuntien hakemukset kaupungin järjestämään talvikunnossapitoon sopimuskaudelle 2026-2031	9
4	Muut esille tulevat asiat	11

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Osallistujat

Läsnä	Nimi	Tehtävä
	Tihinen Antti	Puheenjohtaja
	Veivo Sointu	Varapuheenjohtaja
	Alatalo Olavi	Jäsen
	Jurmu Juhani	Jäsen
	Mahlakaarto Viivi	Jäsen
	Puurunen Oili	Jäsen
	Vengasaho Jouni	Jäsen
	Heikkilä Juha	Kh:n edustaja
	Karhu Janne	Esittelijä
	Luukkonen Marjut	Sihteeri

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026	
---------------------------	--	------------	--

Kokouksen avaus, läsnäolijat ja muistion tarkastajan valinta

KAUKEVK 10.09.2026

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Yhteisövaliokunta (päätynyt 31.5.2025)	§ 3	15.01.2025
Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026

2

Vesihuoltolain uudistus

YHTV 15.01.2025 § 3

Valmistelija

Janne Karhu, tekninen johtaja, 040 544 3219

Vesihuoltolain uudistamista koskeva hallituksen esitysluonnos on ollut kuultavana ja lakiesitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2025. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Uudistuksen tavoitteena on turvata Suomen vesihuollon tehokas toiminta ja huoltovarmuus, kun investointitarpeet kasvavat.

Lakiuudistus varmistaa kuntien määräysvallan vesihuoltolaitoksissa ja edellyttää kunnilta vesihuoltosuunnitelmien laatimista. Laitosten on laadittava omaisuudenhallintasuunnitelmat ja niiden varautumissuunnitteluvälitteitä tarkennetaan. Lisääntyvä suunnitelmallisuus turvaa vesihuollon toimintaedellytyksiä ja auttaa pitämään vesihuoltomaksut kohtuullisina ja tasapuolisina.

Vesilaitosyhdistyksen arvion mukaan Suomen vesihuollon korjausvelka kasvaa ja kokonaisinvestointitarve lähes kaksinkertaistuu lähivuosina nykyisestä 400 miljoonan euron vuositasosta. Laadukkaiden vesihuoltopalveluiden varmistaminen ja korjausvelan kasvun hillitseminen ovat avainasemassa. Korjausvelan selättämiseen tarvitaan suunnitelmallisuutta.

Lakimuutosesitys edellyttää, että kunnat säilyttävät määräysvaltansa vesihuoltolaitoksiin ja omistuksensa vesihuolto-omaisuuteen. Kunnille säädettäisiin myös etuosto-oikeus nykyisin yksityisessä omistuksessa olevien vesihuoltolaitosten ja niiden omaisuuden mahdollisissa myyntitilanteissa. Osuuskuntamuotoinen vesihuoltotoiminta mahdollistetaan jatkossakin.

Sääntelyratkaisu varmistaa julkisen määräysvallan säilymisen vesihuoltosektorilla, ja turvaa kunnille perustuslain mukaisen itsehallinnon vaatiman liikkumavaran vesihuoltopalvelujen järjestämisessä.

Laitosten taloudellisten toimintaedellytysten varmistamiseksi tehdään muutoksia vesihuollon toiminta-alueisiin sekä kiinteistöjen liittämismallisuuteen.

Lakiluonnoksessa on useita säännöshdotuksia, jotka velvoittavat aiempaa vahvemmin sekä puuttumaan vesihuolto-omaisuutta vaivaavaan korjausvelkaan, että kattamaan kustannukset asiakkailta perittävillä maksuilla. Maksukorotukset ovat valtakunnallisesti todennäköisiä ja Pudasjärvelläkin edelleen mahdollisia ja niihin on syytä varautua ennakoidusti ja pitkäjänteisesti. Pudasjärven tekniset ja ympäristöpalvelut teetti Syöteen vesihuoltolaitoksen taloustilanteen ja

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Yhteisövaliokunta (päättynyt 31.5.2025)	§ 3	15.01.2025
Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026

taksarakenteen tarkastelun 2023. Asiaa käsiteltiin yhteisövaliokunnassa syyskuussa 2022 ja taksarakenteen muutoksesta 2023-2025 päätettiin kaupunginhallituksessa elokuussa 2023.

Kunnille säädetään velvoite päivittää säännöllisesti vesihuollon toiminta-alueita tarvittaessa tai 10 vuoden välein. Ne alueet, joille keskitetty vesihuolto ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu, rajataan toiminta-alueen ulkopuolelle. Ajantasaiset toiminta-alueet mahdollistavat laitosten pitkäjänteisen toiminnan ja kestävän omaisuudenhallinnan.

Kiinteistöjen tulee liittyä vesihuoltoverkoston kunnan hyväksymillä toiminta-alueilla. Liittämisvelvollisuus muuttuu velvoittavaksi niillä taajamien ulkopuolisilla alueilla, jotka ovat kunnan vahvistamalla toiminta-alueella. Kuivakäymäläkiinteistön ei jatkossakaan tarvitse liittyä jätevesiviemäriin. Vapautus liittämisvelvollisuudesta voidaan myöntää, jos liittäminen muodostuisi kohtuuttomaksi kiinteistön omistajalle tai haltijalle.

[Tiedotustilaisuuden materiaali vesihuoltolain uudistuksesta](#)

Pudasjärven vesihuollon kehittämissuunnitelma on päivitetty viimeksi 2015. Vesihuollon kehittämissuunnitelma on kunnan vesihuollon tavoitteita määrittelevä asiakirja, jolla ei ole oikeusvaikutusta. Vesihuollon kehittämissuunnitelma on tarkoitettu kunnan vesihuollon suunnittelun välineeksi ja vesihuollon tavoitteita määritteleväksi asiakirjaksi.

2019-2021 toteutui pienten vesilaitosten varautumissuunnittelun ja yhteistyön edistämishanke Pudasjärvellä, Taivalkoskella ja Kuusamossa.

Uuden vesihuoltolain kirjausten mukaisesti on tarve päivittää vesihuollon kehittämissuunnitelma sekä toiminta-alueet.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma liittyy niin laadittuun asumisen politiikkaan kuin myös maankäytön kehittämisohjelmaan, joka on myös tarve uudistaa kaupunkistrategian päivittämisen yhteydessä.

[Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue](#)

Pudasjärvellä on ollut noin 30 vesiosuuskuntaa joihin kuhunkin kuuluu vähintään 10 taloutta tai 50 asukasta. Näille vesihuoltolaitoksille on määrätty toiminta-alueet, jotka on aikanaan hyväksytty valtuustossa. Kaiken kaikkiaan Pudasjärven kaupungin alueella toimii arviolta noin 50 talousvettä jakavaa laitosta. Vesijohtoverkoston on liittynyt noin 95% kunnan asukkaista. Jätevedenkäsittelystä vastaavat Pudasjärven vesiosuuskunta, Syötteen vesihuoltolaitos, Taipaleenharjun vesiosuuskunta ja Hirvaskosken vesiosuuskunta. Jätevesiviemäriverkoston on liittynyt arviolta noin 50 % kaupungin asukkaista.

Tarve on myös pohtia erillisten vesiosuuskunnille tarjottavien tukien mahdollisuutta. Vesihuollon kehittämissuunnitelmaan olisi tärkeää kirjata periaatteet, joilla kunta avustaa tai tukee vesiosuuskuntia.

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Yhteisövaliokunta (päättynyt 31.5.2025)	§ 3	15.01.2025
Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026

Kuntien mahdollinen tuki vesiosuuskunnille

Esittelijän esitys Valiokunta kuulee esittelyn ja käy asiasta keskustelun

Ohjausesitys

Yhteisövaliokunta toteaa ohjausesityksenä, että vesihuollon kehittämissuunnitelman päivittäminen on tärkeä ja eteenpäin vietävä hanke, jossa on hyvä selvittää yhteistyöhankkeen mahdollisuus muiden lähialueen kuntien kanssa. Vesihuoltosuunnitelman päivittämisen yhteydessä on tarve huomioida ja suunnitella myös pienten vesiosuuskuntien toimintaedellytyksien turvaamista tulevaisuudessa.

Jakelu

KAUKEVK 10.09.2026
3398/03.00/2024

Valmistelija

Janne Karhu, kaupunkikehitysjohtaja, 040 544 3219
Tiina Mäcklin, ympäristöasiantuntija, 040 195 6869

Vesihuoltolaki uudistui tammikuussa 2026, minkä seurauksena kunnille ja laitoksille tuli uusia velvoitteita. Lisäksi lainsäädäntöön tuli tarkennuksia aiemmin voimassa olleisiin lainkohtiin.

Elinvoimakeskus on 25.8.2026 lähettämässään kirjeessä muistuttanut kuntia vesihuoltolain muutosten täytäntöönpanon määräajoista ja siitä, että velvoitteiden hoitaminen edellyttää riittäviä henkilöstö- ja talousresursseja. Kirjeen mukaan kunnan on erityisesti nimettävä hallintosäännössä vesihuoltotehtävistä vastaavat viranomaiset 1.1.2028 mennessä. Näihin kuuluvat vesihuollon yleinen kehittäminen, vesihuoltosuunnitelman laadinta ja hyväksyminen, järjestämisvelvollisuuden ja vesihuollon turvaamisvelvollisuuden täyttäminen, toiminta-alueiden valmistelu ja niistä päättäminen sekä kunnan etuosto-oikeuden käyttäminen.

Vesihuollon kehittämissuunnittelun tulee pohjautua kunkin kunnan omaan näkemykseen vesihuollon kehittämisen kokonaisuudesta. Vesihuollon kehittämistä on perusteltua tarkastella konkreettisten kehittämistoimenpiteiden lisäksi myös eri tarpeista ja näkökulmista, kuten mm. kunnan, kuntalaisten, laitosisiakkaiden ja vesihuoltolaitosten sekä alueellisesta ja valtakunnallisesta näkökulmasta. Vesihuollon kehittämisessä olisi hyvä huomioida myös ilmastonmuutokseen varautuminen hyvissä ajoin.

Laadittava ja ylläpidettävä kunnan vesihuoltosuunnitelma 1.1.2028 mennessä. Suunnitelma tukee kunnan vesihuollon kehittämis- ja järjestämisvastuun toteuttamista. Sen laatiminen edellyttää ajantasaisen tietopohjan kokoamista sekä tiivistä yhteistyötä vesihuoltolaitosten, mahdollisten tukkuvesihuoltolaitosten, naapurikuntien ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Vesihuoltosuunnitelma on sovittettava

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Yhteisövaliokunta (päättynyt 31.5.2025)	§ 3	15.01.2025
Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026

yhteen toteutuneen yhdyskuntakehityksen, kaavoituksen ja muun maankäytön suunnittelun sekä vesihuollon alueellisen yleissuunnittelun kanssa.

Päivitettävä vesihuoltolaitosten toiminta-alueet 1.2.2031 mennessä. Kunnan tulee tehdä toiminta-aluepäätökset kaikille kunnan alueella toimiville vesihuoltolaitoksille ja toimijoille, joilla on voimassa oleva toiminta-alue, sekä päättää tarvittaessa, ettei toiminta-alueita ole tarpeen hyväksyä. Toiminta-alueiden päivittäminen on tarkoituksenmukaista ajoittaa vesihuoltosuunnitelman hyväksymisen jälkeen, jolloin voidaan hyödyntää suunnittelussa koottua tietopohjaa ja varmistaa, että toiminta-alueet tukevat vesihuoltosuunnitelman tavoitteita. Jatkossa toiminta-alueet tulee myös toimittaa koneluettavassa paikkatietomuodossa Suomen ympäristökeskuksen Taavetti-järjestelmään.

Huolehdittava vesihuoltolaitosten omistajuuteen ja omistajaohjaukseen liittyvistä velvoitteista. Kunnan tulee varmistaa, että kunnallisilla vesihuoltolaitoksilla on riittävät resurssit vesihuoltotehtävien hoitamiseen ja että asiakkailta perittävät maksut kattavat toiminnan käyttö-, uus- ja korvausinvestoinnit sekä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle. Tulouttaminen, joka vaarantaa vesihuoltolaitoksen kyvyn kattaa investoinnit ja kustannukset perimillään maksuilla, ei ole lain mukaan sallittua.

Lisäksi vesihuoltolaitoksien tulee laatia omaisuudenhallintasuunnitelma. Omaisuudenhallintasuunnitelmaa laatiessa vesihuoltolaitoksien tulee ottaa huomioon myös kunnan vesihuoltosuunnitelma. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa, että laitos pystyy huolehtimaan vesihuollosta ja ylläpitämään sen toimintavarmuutta. Laitoksen on huolehdittava, että vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät maksut pysyvät kohtuullisina ja tasapuolisina. Omaisuudenhallintasuunnitelma on toimitettava tiedoksi kunnalle sekä elinvoimakeskukselle. Suunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja päivitettävä vähintään kolmen vuoden välein.

Elinvoimakeskus korostaa, että uusien velvoitteiden toimeenpanosta on huolehdittava siirtymäsäännösten asettamissa määräajoissa, erityisesti vesihuoltosuunnitelman laadinta ja toiminta-alueiden tarkastelu edellyttävät laajaa valmistelua ja kunnan sisäistä työpanosta, minkä vuoksi tarvittavat henkilöstö- ja talousresurssit tulee varata talousarviossa ja -suunnitelmassa hyvissä ajoin, sekä lausunnot vesihuoltosuunnitelmasta ja toiminta-alueista on pyydetty kaikilta vesihuoltolain valvontaviranomaisilta ennen päätöksentekoa, ja hyväksytyt asiakirjat ja päätökset on toimitettava valvontaviranomaisille tiedoksi ja lainmukaisen tiedoksiannon varmistamiseksi.

Yritysvaikutusten arviointi: Vesihuoltoon liittyvät selvitykset ja suunnitelmat lisäävät kaupungin palveluiden ostoa konsultti- ja suunnittelupalveluissa. Suunnitelmien toteuttaminen voi aikaansaada uutta liiketoimintaa ja yrittämisen mahdollisuuksia alueella.

Esittelijän esitys

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Yhteisövaliokunta (päättynyt 31.5.2025)	§ 3	15.01.2025
Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026

Kaupunkikehitysvaliokunta antaa ohjausesityksen kaupunginhallitukselle vesihuoltolain edellyttämien velvoitteiden toimeenpanon huomioimisesta talousarvion valmistelussa.

Ohjausesitys

Jakelu

Kaupunginhallitus
Hallintojohtaja
Ympäristöjohtaja

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026
---------------------------	--	------------

3

Yksityistiekuntien hakemukset kaupungin järjestämään talvikunnossapitoon sopimuskaudelle 2026-2031

KAUKEVK 10.09.2026

876/10.03.01.01/2026

Valmistelija

Janne Karhu, kaupunkikehitysjohtaja, 0405443219

Pekka Pitkänen, yhdyskuntatekniikan päällikkö, 0504441044

Voimassaolevat tienhoidon aluerakat päättyvät 30.9.2026. Samalla päättyvät myös kaupungin kunnossapitosopimukset yksityistiekuntien kanssa.

Tienhoidon alueurakat sopimuskaudelle 10/2026 – 09/2031 on kilpailutettu keväällä 2026 ja päätökset urakoitsijavalinnoista on tehty kaupunginhallituksessa 9.6.2026. Uusi urakointikausi käynnistyy 1.10.2026.

Yksityistiesäännön (VALT 23.3.2026 §5) mukaan uuden sopimuskauden käynnistytessä kaupungin järjestämästä yksityisteiden kunnossapidosta yksityistiekunnille päättää koontipäätöksellä kaupunginhallitus.

Sopimuskauden voimassaoloaikana jätetyistä hakemuksista päättää yhdyskuntatekniikan päällikkö kulloinkin voimassa olevan yksityistiesäännön mukaisin ehdoin sekä talousarviomäärärahojen puitteissa. Mikäli kunnossapitoon varattujen talousarviomäärärahojen ylittyminen on ilmeistä, tulee hakemusasias valmistella kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Harkinnanvaraisten, vailla vakituista asutusta olevien yksityisteiden kunnossapitoon ottamisesta, rahallisesta kunnossapitoavustuksesta ja avustuksen määrästä tai hakemuksen hylkäämisestä päättää tapauskohtaisen harkinnan perusteella kaupunginhallitus. Kyseinen yksityistien pääasiallinen käyttötarkoitus voi olla esimerkiksi asumaton läpikulkutie, vapaa-ajan asumista, matkailua tai elinkeinotoimintaa palveleva.

Yksityistiekunnille ja muille yksityisille tienpitäjille on edellisenä talvena ollut vastattavana kysely, jolla kartoitettu tiekuntien alustavaa halukkuutta liittyä kaupungin järjestämän kunnossapidon piiriin tai hakea rahallista kunnossapitoavustusta seuraavalla sopimuskaudella 2026-2031. Kyselyyn saatiin 87 vastausta.

Kyselyllä kerättyjä tiestötietoja käytettiin uusien tienhoidon alueurakoiden kilpailutuksen lähtötietona.

Yhdyskunta- ja elinympäristöpalvelut on järjestänyt yksityistiesääntöön liittyvän koulutus ja neuvontatilaisuuden Pohjantähdessä 08.05.2026 klo 14.00-16.00. Tiekuntia on ohjeistettu tekemään tiekunnan yleisen kokouksen päätös hakeutumisesta kaupungin järjestämän talvikunnossapidon piiriin ja jättämään hakemus viimeistään 30.9.2026.

2.9.2026 mennessä hakemuksen on jättänyt 50 yksityistiekuntaa

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026
---------------------------	--	------------

Yritysvaikutusten arviointi: Kaupunki mahdollistaa kylillä asumista avustamalla yksityisteiden kunnossapitoa niin urakoin kuin rahallisin avustuksin. Ohjaamme ja opastamme yksityistiekuntia hakutumaan kaupungin tuottamien yksityistieavustusten piiriin. Liikenteen edellyttämä riittävä tiestön talvihoito yksityistieverkossa edesauttaa yritystoimintaa haja-asutusalueilla.

Kaupungin katujen ja yksityisteiden kunnossapidon ostoihin käytettävät määrärahat ovat suurin yksittäinen palveluiden osto koko kaupunkikehityksen palvelualueella. Tienhoitoon käytettävät rahat lisäävät merkittävästi yrittäjätuloa ja lisäävät paikallisten yritysten liiketoimintamahdollisuuksia.

Esittelijän esitys

Kaupunkikehitysvaliokunta kuulee esittelyn ja käy asiasta keskustelun.

Ohjausesitys

Jakelu

Kaupunginhallitus

PUDASJÄRVEN KAUPUNKI	ASIALISTA	7	
----------------------	-----------	---	--

Kaupunkikehitysvaliokunta		10.09.2026	
---------------------------	--	------------	--

Muut asiat

KAUKEVK 10.09.2026